

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA
PUSIAU NUOTOLINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024-01-19 Nr. TP-1

Vilnius

Posėdis įvyko 2024 m. sausio 16 d. 13 val. pusiau nuotoliniu būdu.

Posėdžio pirmininkė Dalia Urbanavičienė.

Posėdžio sekretorė Audronė Daraškevičienė.

Dalyvavo: Etninės kultūros globos tarybos (toliau – EKG, Taryba) pirmininkė doc. dr. Dalia Urbanavičienė, Tarybos nariai – doc. dr. Rimantas Astrauskas, Nijolė Balčiūnienė, Ona Drobelenė, Vilma Griškevičienė, Virginijus Jocys, doc. Virginijus Kašinskas, Angelė Kavaliauskienė, dr. Lina Leparskienė, prof. dr. Lina Petrošienė, Jonas Rudzinskas, doc. dr. Dalia Senvaitytė, dr. Loreta Sungailienė, dr. Žilvytis Šaknys, Gita Šapranauskaitė, dr. Skaidrė Urbonienė, Jonas Vaiškūnas; Tarybos administracijos darbuotojai – dr. Audronė Daraškevičienė, dr. Jolita Eidikonienė, Gintaras Skamaročius, Valia Skrodenienė, Valdas Voveris, Asta Žernienė, Vilma Žukauskienė, svečiai – Rūta Baškytė (Valstybinė saugomų teritorijų tarnybos vyriausioji patarėja), Kęstutis Vilkauskas (Seimo narys), Vida Šatkauskienė (Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktoriaus pavaduotoja), Milda Valančiauskienė (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato kultūros programų vadovė), Lina Misiulytė (Mažosios Lietuvos saugomų teritorijų direkcijos kultūrologė), Vaida Mozūraitienė (Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos kultūrologė), Dalia Blažulionytė (Dzūkijos nacionalinio parko Kraštovaizdžio apsaugos skyriaus vyr. specialistė), Linas Šedvilas (Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos kultūrologas).

Kvorumas yra.

Darbotvarkė:

1. Dėl nematerialaus kultūros paveldo specialistų Saugomų teritorijų direkcijose išsaugojimo;
2. Dėl Lietuvos kultūros tarybos skiriamo dalinio finansavimo etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo projektams analizės ir siūlymų pateikimo;
3. Dėl Etninės kultūros globos tarybos 2024 m. veiklos plano patvirtinimo;
4. Dėl pedagogų kompetencijų etninės kultūros srityje tobulinimo bendrųjų gairių parengimo;

5. Dėl etninės kultūros srities NVO sąrašo patvirtinimo;
6. Dėl EKG T užsakomų tyrimų 2024 metais organizavimo;
7. Kiti klausimai.

Darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

1. SVARSTYTA. Nematerialaus kultūros paveldo specialistų Saugomų teritorijų direkcijose išsaugojimas.

D. Urbanavičienė pakvietė Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VST) vyriausiąją patarėją Rūtą Baškytę pakomentuoti, kokie planuojami pokyčiai dėl nematerialaus kultūros paveldo specialistų saugomų teritorijų (toliau – ST) direkcijose.

R. Baškytė informavo, kad turi pavedimą peržiūrėti ST direkcijų struktūrą iki vasario mėnesio. Tai susiję su Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimais, dėl kurių pridedama naujų funkcijų VST ir ST direkcijoms, didėja kai kurių kitų funkcijų apimtys. Šioje situacijoje kai kurie ST direkcijų vadovai pasiūlė naikinti pareigybes specialistų, kurie nėra tiesiogiai susiję su aplinkosauga – kultūros paveldo specialistus, ypač nematerialaus kultūros paveldo (NKP). Jų nuomone, reikėtų juos perorientuoti į kitą, būtent su gamtosauga susijusią, veiklą. Ministerijoje į tokį siūlymą žiūrima gana palankiai. Kol kas vyksta diskusijos, girdisi ir tokia nuomonė, kad NKP specialistai yra labai reikalingi, tiek organizuojant renginius, tiek teikiant paraiškas UNESCO vertybių sąrašui. R. Baškytės nuomone, šioje situacijoje turėtų klausimą kartu aptarti Aplinkos ministerija (toliau – AM) ir Kultūros ministerija (toliau – KM).

D. Urbanavičienė priminė, kad EKG T jau seniai pastebėjo, kad NKP specialistų ST direkcijose nuolat mažėja, kreipėsi į AM dėl jų išsaugojimo. 2023 m. į EKG T raštą dėl ST direkcijų pertvarkos galimų neigiamų pasekmių kultūros specialistų tolesnei veiklai gautas AM atsakymas užtikrinant, kad NKP specialistų skaičius ST direkcijose ne tik bus išsaugotas toks pat, bet netgi bus didinamas. Panašu, kad dabar šio pažado nenorima laikytis. Beje, Vyriausybės patvirtintame LR Bendrajame plane labai daug dėmesio skiriama ne tik aplinkosaugai, bet ir etnografinių regionų tapatybės bei NKP puoselėjimui, todėl kultūrologų pareigybių panaikinimas ST direkcijose gerokai apsunkintų šio itin svarbaus strateginio planavimo dokumento įgyvendinimą.

R. Baškytė atsakė, kad pagal LR Bendrąjį planą už NKP puoselėjimą yra atsakingos ne tik ST direkcijos, bet ir daugybė kitų institucijų, todėl šis argumentas gali nesuveikti. Kultūrologų ST direkcijose sumažėjo tuomet, kai didelė jų dalis tapo ST Lankytojų centrų administratoriais, o dabar regioninių parkų direkcijose iš viso yra likę tik 4 kultūrologai. Kreipiantis į AM reikėtų tiesiog priminti EKG T poziciją, kad kultūrologai ST direkcijose yra labai reikalingi (svarbu kreiptis iki vasario pradžios). Taip pat būtų labai puiku, jei raštas būtų adresuotas ne tik AM, bet ir KM bei atitinkamiems Seimo komitetams.

K. Vilkauskas pritarė, kad EKG T turėtų kreiptis raštu į šias institucijas ir pažadėjo inicijuoti, kad klausimas būtų įtrauktas į Seimo Kultūros bei Aplinkos komitetų posėdžių darbotvarkes.

M. Valančiauskienė pastebėjo, kad tarptautiniuose tyrimuose kalbant apie saugomas teritorijas dažnai vartojamas biokultūrinės įvairovės terminas, apjungiantis gamtinių ir kultūrinių vertybių vienvė. Akivaizdu, kad toks tarpdisciplininis požiūris yra labai tvarus, reikėtų jį išlaikyti. Ji pasiūlė Nacionalinės UNESCO komisijos vardu taip pat parengti raštą minėtoms institucijoms.

L.Sungailienė priminė, kad VSTT ir ST direkcijos yra LNK C partneriai planuojant ir įgyvendinant NKP išsaugojimo veiklas, be bendradarbiavimo su kultūrologais neįsivaizduojamas NKP saugojimas saugomose teritorijose. Kultūrologo buvimas ST direkcijose yra būtinas. Būtent ST direkcijos parengia vienas stipriausių paraiškų NKP sąvadui. Ji neįsivaizduoja, kad kultūrologus kas nors galėtų pakeisti ST direkcijose tiek rengiant paraiškas dėl NKP vertybių, tiek padedant bendruomenėms jas labiau suvokti. Be to, NKP vertybių puoselėjimas kartu ugdo ir aplinkosaugines nuostatas, holistinio požiūro į aplinkos tvarumą suvokimą. Taigi ST direkcijų kultūrologai reikalingi tiek vietos bendruomenėms, tiek valstybei, tiek siekiant NKP išsaugojimo. LNK C taip pat galėtų prisidėti atskiru savo raštu, primindamas ST direkcijų kultūrologų parengtas NKP paraiškas ir t.t.

V. Jocio nuomone, ST direkcijų kultūrologai dažnai yra regionus apjungianti grandis. Jeigu ieškome gamtos ir kultūros simbiozės, būtina juo išsaugoti.

Kultūrologu dirbantis L.Šedvilas trumpai apibūdino gerokai išaugusias užduotis sujungus kelis regioninius parkus į vieną Žemaitijos ST direkciją. Dabar į jį dažnai kreipiasi įvairių Žemaitijos vietų institucijos įvairiais NKP saugojimo klausimais. Jei bus panaikintas vienintelis Žemaitijos ST direkcijos kultūrologo etatas, per ką eis visa ta koordinacija?

D. Urbanavičienė pasiūlė parengti EKG T raštą ir galutinai jį susiderinti el. paštu.

NUTARTA. Parengti per savaitę EKG T raštą dėl kultūrologų pareigybių išsaugojimo ST direkcijose, adresuojant Aplinkos ministerijai, Kultūros ministerijai, Seimo Kultūros komitetui ir Seimo Aplinkos komitetui; raštą suderinti el. paštu.

2. SVARSTYTA. Lietuvos kultūros tarybos skiriamo dalinio finansavimo etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo projektams analizė ir siūlymų teikimas.

D.Urbanavičienė informavo, kad LKT kviečia iki sausio 30 d. teikti pastabas dėl LKT administruojamomis lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių (toliau – Gairės) tobulinimo. Ji pakvietė EKG T pateikti savo pastabas ne tik internetu, bet ir raštu.

Jos nuomone, pirmiausia reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad programoje „Etninė kultūra ir nematerialus kultūros paveldas“ (toliau – EK ir NKP programa) vis didesnė lėšų dalis skiriama festivaliams, nes sumažėjo etnokultūrinių festivalių rėmimas per kitas programas – Mėgėjų meno renginių finansavimo ir Tarptautinių meno renginių finansavimo programas (žr. lenteles Nr. 1 ir Nr.

2). Pavyzdžiui, 2016 m. per programą „Lietuvoje vykstantys tarptautiniai meno renginiai“ (dab. „Strateginis tarptautinių meno renginių finansavimas“) paramą 37 000 Eur gavo „Skamba skamba kankliai“ (toliau – SSK), 2017 m. 123 000 Eur – „Baltica“ ir SSK, 2018 m. 62 000 Eur – SSK, 2019 m. 65 000 Eur – Baltica ir SSK, 2020 m. 79 000 Eur – Baltica ir SSK, tačiau nuo 2021 m. per šią programą nebeliko etnokultūrinių festivalių finansavimo. Per programą „Lietuvoje rengiami tęstiniai prioritetiniai meno mėgėjų renginiai“ (dab. „Strateginis mėgėjų meno renginių finansavimas“) 2016 m. paramą gavo net 5 etnokultūriniai renginiai, 2018 m. ir 2019 m. – po 4 renginius, 2020 m. – 5, o vėliau etnokultūrinių renginių skaičius perpus sumažėjo: 2021 m. – 3, 2022, 2023 ir 2024 m. – tik po 2. Tuo tarpu EK ir NKP programoje pastaraisiais metais nebelieka lėšų kitiems projektams, nes didžiausias finansavimas skiriamas festivaliams: 2022 m. jiems buvo skirta 52 proc. programos lėšų, o 2024 m. I etape – jau beveik 70 proc. programos lėšų. Šioje situacijoje visi kiti EK ir NKP programai teikti projektai labai skriaudžiami, be to, gerokai sumažėjo bendras finansuojamų projektų skaičius: jei 2016 m. srityje „Etninė kultūra ir tautodailė“ paramą gavo 167 projektai, tai 2023 m. EK ir NKP programoje – tik 35 projektai, tarp kurių nebeliko tautodailės. D. Urbanavičienės priminė, kad EKG T jau kelerius metus siūlo LKT sukurti atskirą etnokultūrinių prioritetinių renginių finansavimo programą, jai skiriant adekvačias lėšas (atsižvelgiant į tai, kad EK festivaliams nebegaunant lėšų iš Tarptautinių renginių programos jos kvota nebuvo atitinkamai sumažinta, o netgi priešingai, gerokai padidinta, perskiriant kitų sričių festivaliams daugiau kaip 300 tūkst. Eur). Be to, siekiant kompetentingos prioritetinių etnokultūrinių festivalių atrankos būtų gerai, kad tą atranką leistų padaryti LNKC ar EKG T.

L. Sungailienė pabrėžė, kad Baltica ir kiti etnokultūriniai festivaliai nebegali pretenduoti į Tarptautinių profesionalių renginių programą, o Mėgėjų meno programoje lėšos labai menkos. Organizuoti Baltica tikrai tapo sudėtinga, nes KM festivaliui atskiro finansavimo neskyrė. Baltica šiemet bus rengiama iš LNKC biudžeto lėšų, siejant festivalį ir su Dainų šventės Folkloro dienos programa, o tai festivalio organizavimą išties apsunkina. Tas pats ir dėl kitų etnokultūrinių festivalių. Ji pritarė D. Urbanavičienės siūlymui dėl atskiros programos etnokultūriniams festivaliams sukūrimo, tačiau kol nesibaigs šios Vyriausybės patvirtinta programa tikriausiai niekas nesikeis.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad programos „Strateginis tarptautinių renginių finansavimas“ apraše (Gairių 12 priedas) nebėra nuostatų dėl sąsajos vien su profesionaliuoju menu. Tad LKT gali atsakyti, kad niekam nieko nedraudžia ir nėra būtinybės išskirti atskirą etnokultūrinių renginių rėmimo programą. Tuomet gal visgi vertėtų bandyti teikti SSK ir Balticos 2025–2027 m. etapo paraiškas į „Strateginio tarptautinių renginių finansavimo“ programą? Gal EKG T galėtų pateikti tokią rekomendaciją šių festivalių organizatoriams?

D. Urbanavičienė pabrėžė trūkumus EK ir NKP programos apraše (Gairių 11 priedas). Visų pirma, jau daug metų EKG T kartoja, kad šiai programai skiriama per maža kvota – tik 350 000 Eur.

Antra, kodėl nurodant pareiškėjus, galinčius teikti projektus į šią programą, įrašytas apribojimas, kad iš Lietuvos gali teikti tik juridiniai asmenys iš Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų, kai didžioji NKP puoselėtojų dalis yra regionuose, tačiau tuo pat metu nurodoma galimybė teikti paraiškas juridiniams asmenims, registruotiems kitoje ES ar Europos ekonominės erdvės valstybėje narėje. Ar tai nėra pareiškėjų iš Lietuvos regionų diskriminacija?

V. Jocyys pritarė, kad reikia klausti, kodėl čia dalyvauja užsienio valstybės.

V. Griškevičienė pabrėžė, jei NKP vertybei suteikiamas nacionalinės vertybės statusas, bet nėra kur kreiptis dėl NKP vertybių puoselėjimo veiklų finansavimo, regionai šiuo požiūriu visiškai ignoruojami. Šį klausimą būtinai reikia kelti.

N. Balčiūnienė taip pat pritarė, kad pareiškėjai iš užsienio valstybių šioje programoje neturėtų dalyvauti, nebent etniniai lietuviai iš Lenkijos ir Latvijos.

L. Sungailienė pasiūlė kreipiantis į LKT priminti atliktą tyrimą dėl NKP vertybių aktualizavimo, pateiktą tyrimo išvadą, kad parama NKP vertybėms ir bendruomenių puoselėjimui bei praktikuojamam nematerialiam kultūros paveldui yra nepakankama. Kita vertus, užsienio lietuviams yra skirta Globalios Lietuvos programa (Gairių 9 priedas), tad EK ir NKP programa tikrai galėtų būti skirta tik Lietuvai. Taip pat būtina akcentuoti, kad regionams skirta programa „Tolygi kultūros plėtra“ neatliepia regionų poreikių, susijusių su tinkama NKP plėtra ir aktualizavimu.

J. Rudzinskas pritarė, kad EK ir NKP programos apraše neteisingai iškeliami užsienio šalių juridiniai asmenys.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį į tai, kad EK ir NKP programoje nurodant balų paskirstymą pagal atitiktį vertinimo kriterijams, vienodo dydžio balai skiriami netolygios svarbos kriterijams: po 0–10 balų skiriama tiek už atitiktį kriterijui „Planuojamų projekto veiklų rezultatai ir svarba etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo raidai, tradicijų puoselėtojams, bendruomenėms ir plačiajai visuomenei“, tiek už kriterijų „Projektas turi aiškų planą, koku būdu bus įtraukta tikslinė visuomenės grupė“. Jos nuomone, reikėtų siūlyti daugiau balų skirti už projekto svarbą EK ir NKP plėtrai (0–15 balų), o mažiau – už tikslinės visuomenės grupės įtraukimą (0–5 balus).

Šiam siūlymui buvo pritarta.

N. Balčiūnienė suabejojo dėl reikalavimo projektuose nurodyti tikslines grupes bei dėl didelės reikšmės projektų viešinimui suteikimo.

D. Urbanavičienė pastebėjo, kad programose „Ugdymas kultūra“ (Gairių 3 priedas) ir „Menas žmogaus gerovei“ (Gairių 4 priedas) prioritetas nepagrįstai teikiamas tik profesionaliam menui, skiriant iki 10 papildomų balų. Jos nuomone, tiek ugdymas kultūra, tiek visuomenės gerovės kūrimas gali būti sėkmingai įgyvendinamas pasitelkus etninę kultūrą, šiose programose etnokultūriniai projektai turėtų dalyvauti lygiavertiškai, todėl reikėtų išbraukti šias prioritetines nuostatas vien profesionalaus meno atžvilgiu.

Šiam siūlymui buvo pritarta.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad Gairėse yra apibrėžtos sąvokos *Ekonominio pobūdžio projektas* („kuris didžiąją dalimi finansuojamas iš lankytojų ar naudotojų mokesčių ar kitais komercinės naudos siekiančiais būdais, kurio metu suteikiama mokama paslauga, kurios surenkamomis lėšomis padengiamos visos faktinės projekto išlaidos“) ir *Neekonominio pobūdžio projektas* („kurio metu išimtinai siekiama socialinių ar kultūrinių tikslų ir suteikiama nemokama paslauga arba iš mokamos paslaugos surenkamomis lėšomis padengiama tik dalis faktinių projektų išlaidų). Tačiau toliau Gairių tekste ekonominiams projektams priskiriami tik periodinės spaudos ir žurnalų projektai, o skirtumai tarp mokamų ir nemokamų renginių ar kitų paslaugų visiškai neapertami. Pavyzdžiui, SKK yra nemokamas festivalis, o „Kilkim žaibu“ ir „Mėnuo juodaragis“ – mokami, tačiau jie gauna dar didesnę LKT paramą nei SKK. Todėl vertėtų siūlyti Gairėse atsižvelgti į tai, ar renginys yra mokamas, ar nemokamas, skiriant pastariesiems didesnę finansavimą.

L. Sungailienės nuomone, šis klausimas logiškas, tačiau gal vertėtų ne teikti redakcinio pobūdžio pastabas, o tiesiog paklausti, ar į tai yra atsižvelgiama. Tuo pačiu reiktų paklausti, kaip vykdoma kontrolė, ar iš EK ir NKP programos gaunamos lėšos tikrai naudojamos etninei kultūrai. Gali būti, kad vienas ar kitas festivalis (pvz., „Kilkim žaibu“) etninei kultūrai gautas lėšas panaudoja ne tik etnokultūrinei festivalio daliai.

D. Urbanavičienės nuomone, reiktų pasiūlyti, kad detalios balų skyrimo taisyklės, nustatytos LKT finansuojamų sričių ir programų vertinimo prioritetų ir (ar) kriterijų balų aprašuose, būtų pateiktos Gairių priede, kad šių dokumentų nereiktų ieškoti atskirai.

NUTARTA. 1. Parengti raštą Lietuvos kultūros tarybai pagal išsakytus siūlymus; raštą suderinti el. paštu. 2. Pasiūlyti SSK ir Baltica rengėjams teikti paraiškas dėl 2025–2027 m. etapo į programą „Strateginis tarptautinių renginių finansavimas“.

3.SVARSTYTA. Etninės kultūros globos tarybos 2024 m. veiklos plano patvirtinimas.

D.Urbanavičienė informavo, kad planui naujų pasiūlymų po praėjusio posėdžio pateikta nebuvo, todėl pasiūlė jį tvirtinti.

NUTARTA. Patvirtinti EKG 2024 m. veiklos plano projektą.

4. SVARSTYTA. Pedagogų kompetencijų etninės kultūros srityje tobulinimo bendrųjų gairių (toliau – Gairės) rengimas.

D. Urbanavičienė informavo, kad 2023 m. rugsėjo mėnesį ŠMSM patvirtino darbo grupę Bendrosioms gairėms dėl pedagogų kompetencijų etninės kultūros srityje tobulinimo (toliau – Gairės) parengti. Tačiau įvyko tik trys darbo grupės posėdžiai, kurių metu grupės vadovė I. Raudienė aiškino, kad Gairių negalima rengti, nes toks dokumentas neva neatitinka Strateginio planavimo valdymo

metodikos, nėra numatytų lėšų Gairių įgyvendinimui, kad Gairių rengimas vien etninės kultūros sričiai neva išbalansuotų visą kvalifikacijos kėlimo sistemą. Dauguma darbo grupės narių savarankiškai padirbėjo ir parengė Gairių struktūros projektą, pateikė jį darbo grupei, bet po to ŠMSM nustojo rengti darbo grupės posėdžius. Dėl to EKG T raštu 2023-11-17 kreipėsi į ŠMSM pasiūlydama, kad aktyviausi darbo grupės nariai kartu su EKG T parengtą išbaigtą Gairių projektą iki 2024 m. pirmojo ketvirčio pabaigos ir pateiktų svarstymui ŠMSM. Galiausiai šį mėnesį gautas švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto atsakymas EKG T, kad Gairių rengti nereikia, nes ir dabar yra visos galimybės pedagogams kelti kompetenciją etninės kultūros srityje, o Gairių rengimas išbalansuotų kvalifikacijos kėlimo sistemą. D. Urbanavičienės nuomone, Gaires parengti būtina, nes akivaizdu, kad pedagogams labai trūksta etninės kultūros kompetencijos. Šiame teisės akte turėtų būti pateikta būklės analizė, nurodomi svarbiausi žingsniai siekiant kokybiško ir sistemingo pedagogų kompetencijų etninės kultūros srityje kėlimo (žr. Gairių struktūros projektą 3 priede). Ji paklausė EKG T narių, ar verta viešai iškelti ŠMSM sudarytos darbo grupės panaikinimo problemą, o taip pat pasiūlė EKG T pačiai imtis parengti Gaires, tuo labiau, kad dauguma minėtos darbo grupės narių yra EKG T nariai ar kviestiniai Švietimo grupės ekspertai..

K. Vilkauskas informavo, kad šis klausimas buvo aptartas Seimo Kultūros komitete.

N. Balčiūnienės nuomone, tai yra piktybiškas ŠMSM nenoras įsileisti etninę kultūrą į mokyklas. Tokia yra valdančiųjų pozicija. Jos nuomone, tai reikėtų garsiai konstatuoti ir laukti palankesnių laikų.

L. Sungailienė pastebėjo, kad gauti ŠMSM raštai teisiškai yra pagrįsti. Jos nuomone, kelti klausimą dėl ŠMSM darbo grupės veiklos nutraukimo į viešumą neverta, geriau pamąstyti apie Gairių parengimą EKG T pajėgomis.

K. Vilkauskas taip pat pritarė, kad kovoms eikvoti energijos neverta. Geriau siūlyti politinėms partijoms etninę kultūrą įsitraukti į savo tikslus. Jo nuomone, šiuo tikslu būtų verta surengti dar vieną spaudos konferenciją.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad dabartinėje kvalifikacijos kėlimo sistemoje etninės kultūros institucijos realiai neturi jokių galimybių dalyvauti. Pavyzdžiui, Kauno tautinės kultūros centras neturi akredituoto kvalifikacijos kėlimo centro statuso ir negauna tam finansavimo, nors realiai organizuoja kvalifikacijos kėlimą EK srityje, o šiuos nuopelnus sau priskiria Kauno kvalifikacijos kėlimo centras, kuris tik išduoda pažymėjimus. Dabartinė kvalifikacijos kėlimo EK srityje sistema yra iškreipta. Kitas dalykas – neaišku, kokiomis kompetencijomis turi pasižymėti EK pedagogas, o tai turėtų būti reglamentuota. Yra daugybė kitų klausimų ir uždavinių, kuriuos reikėtų aiškiai įvardyti Gairėse.

G. Šapranauskaitė pastebėjo, kad turėtų būti sudaryta ir ekspertų bazė, kurie galėtų rengti programas ir dalyvauti kvalifikacijos kėlime.

D. Urbanavičienė pasiūlė pavesti Gairių parengimą EKGŠ Švietimo grupei, įtraukiant kitų institucijų ekspertus.

NUTARTA:

1. Pritarti Pedagogų kompetencijų etninės kultūros srityje tobulinimo bendrųjų gairių parengimui EKGŠ pajėgomis;

2. Pavesti Gairių parengimą EKGŠ Švietimo grupei.

5. SVARSTYTA. Etninės kultūros srities Nevyriausybinų organizacijų organizacijų (toliau – NVO) sąrašo patvirtinimas.

D. Urbanavičienė pastebėjo, kad į parengtą NVO sąrašo projektą pateko kaimo bendruomenės, nors buvo nutarta nuo jų atsiriboti. Ji pasiūlė sudaryti atskirą jų sąrašą ir parengti joms atskirą klausimą.

L. Sungailienė pastebėjo, kad kaimo bendruomenių sąrašai yra pateikiami savivaldybių svetainėse. Jų yra labai daug, su jomis bendrauti galima per savivaldybes.

D. Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad ne visos kaimo bendruomenės užsiima etnokultūrine veikla, tačiau jai skiriančias didžiulį dėmesį vertėtų surašyti.

O. Drobilienė pritarė, kad ne visos kaimo bendruomenės yra lygiavertės. Tikrai reikėtų skirstyti.

N. Balčiūnienė taip pat pritarė, kad kai kurios bendruomenės yra labai stiprios EK srityje (pavyzdžiui, Betygalos), o kai kurios silpnos.

L. Sungailienė pastebėjo, kad iš savivaldybių svetainėse pateikiamos informacijos galima suprasti jų veiklos kryptį.

G. Šapranauskaitė atkreipė dėmesį, kad kaimo bendruomenės nemažai finansų gauna iš programos LEADER.

D. Urbanavičienė pasiūlė visgi susidaryti kaimo bendruomenių, skiriančių ypatingą dėmesį etninei kultūrai, sąrašą, tačiau jis turėtų būti atskirai nuo etnokultūrinei veiklai skirtų asociacijų ir sąrašo. Taip pat ji atkreipė dėmesį, kad bendruomenių veiklą reglamentuoja Bendruomenių įstatymas, nustatydamas daug platesnes galimybes gauti paramą iš valstybės ir savivaldos. Visai kitaip yra su kitomis EK srityje veikiančiomis NVO – asociacijomis ir įsteigtomis savarankiškai VŠĮ (ne savivaldybių). Jų sąrašo sudarymas reikalingas, kad būtų galima iširti jų veikimo galimybes. Ji pastebėjo, kad EK srities NVO sąrašas dar yra nepilnas ir netikslus: pavyzdžiui, kai kurios įtrauktos organizacijos neturi juridinio asmens statuso, reikėtų išbraukti ir religines bendruomenes.

V. Jocys pasiūlė tikrinti NVO statusą per Registrų centrą.

D. Urbanavičienė pakvietė dar kartą EKGŠ narius pateikti siūlymus dėl NVO sąrašo papildymo.

D. Urbanavičienė pristatė anketą, kuri bus pateikta etninės kultūros srities NVO.

J. Rudzinskas pasiūlė neužduoti klausimų dėl ataskaitų, nes teisinėje valstybėje pateikti ataskaitas yra būtina. Taip pat neverta klausti dėl finansų ir finansų ataskaitų. Pateikti šias ataskaitas yra būtina pagal įstatymą.

L. Sungailienė sutiko, kad sekti ataskaitas apie finansus nėra EKGTT funkcija.

V. Griškevičienė perspėjo, kad dėl finansinių klausimų žmonės gali klausimyno išvis nepildyti. Sutarta išbraukti ir klausimą dėl veiklos ataskaitų teikimo bankui.

Aptariant klausimą dėl finansinių ataskaitų skelbimo interneto svetainėje N. Balčiūnienė pastebėjo, kad ne visos organizacijos turi interneto svetaines.

J. Rudzinskas pabrėžė, kad šis reikalavimas prieštarauja diskretumo nuotatai.

Sutarta, kad užtenka klausimo: „Ar susiduriate problemomis teikdami ataskaitas?“.

G. Šapranauskaitė pasiūlė patikslinti klausimą „Su kokiais susiduriate problemomis organizacijos veikloje“ – rinkodaros, vadybos, finansavimo, viešinimo ir .t.t

NUTARTA:

1. Tikslinti ir papildyti etninės kultūros srityje veikiančių NVO sąrašą el. paštu;
2. Patobulinti klausimyną pagal išsakytas pastabas;
3. NVO sąrašą ir patobulintą klausimyną patvirtinti kitame EKGTT posėdyje.

6. SVARSTYTA. EKGTT užsakomų tyrimų 2024 metais organizavimas.

D. Urbanavičienė informavo, kad pagal EKGTT 2024 m. veiklos planą yra numatyti tyrimai: 1) dėl regioninės savimonės; 2) Nematerialaus kultūros paveldo žiniasklaidos priemonėse kiekybinis ir kokybinis tyrimas“. 3-ias tyrimas galėtų būti apie EK srityje veikiančių NVO problemas ir teisinės prielaidas gauti valstybės ar savivaldybių paramą. Ji pasiūlė sudaryti darbo grupę, į ją įtraukiant 5 asmenis: pavyzdžiui, Liną Petrošienę, Onutę Drobeliene, Rimantą Astrauską, Žilvytį Šaknį, Dalią Senveitytę ar Liną Leparskiene.

L. Petrošienė, O.Drobeliene ir R.Astrauskas sutiko, kiti jau nebedalyvavo posėdyje.

NUTARTA. Sudaryti darbo grupę dėl EKGTT užsakymu vykdomų tyrimų. Į ją įtraukti L.Petrošienę, O. Drobeliene, R. Astrauską, taip pat kitus EKGTT narius, jei jie sutinka.

7. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

D. Urbanavičienė pasiūlė pamąstyti apie siūlymų dėl atmintinų metų skelbimo teikimą. Ji siūlo 2025-uosius metus skelbti Liaudies dainų metais, nes tuomet sukaks 200 metų nuo pirmojo liaudies dainų rinkinio išleidimo (Liudviko Rėzos „Dainos, oder Littauische Volkslieder“, 1825 m.).

A.Daraškevičienė informavo, kad LLTI planuoja Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatės Daivos Vaitkevičienės pagerbimo šventę surengti vasario 15 arba kovo 8.

D. Urbanavičienė informavo, kad EKG T būstinėje atidaryta EKG T nario Virginijaus Kašinsko tapybos darbų paroda „Mitologiniai akmenys“.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Posėdžio sekretorė

Audronė Daraškevičienė

Etninės kultūros (EK) festivaliai EK srityje ar programos, Mėgėjų meno tęstinių renginių ir Tarptautinių renginių programose 2016-2024 m.

Metai	EK sritis arba programa (nuo 2019 m.)				Mėgėjų meno tęstinių renginių programa				Tarptautinių renginių programa				Visi EK festivaliai	
	Fest. / Visas projektų skaičius	Festivalių / Visų projektų lėšos (Eur)	Proc. nuo visų lėšų	Vidutinės lėšos EK festivaliui (Eur)	EK fest. / Visų reng. skaičius	EK fest. / Visų lėšos (Eur)	Proc. nuo visų lėšų	Vidutinės lėšos reng. (Eur)	EK fest. / Visų reng. skaičius	EK fest. / Visų reng. lėšos (Eur)	Proc. nuo visų lėšų	Vidutinės lėšos reng. (Eur)	Skaičius	Skirtos lėšos (Eur)
2016	27 / 175	97.300 / 532.750	18,3	3.604	5 / 16	43.660 / 202.734	21,5	12.671	1 / 17	37.000 / 1.050.000	3,5	61.765	33	177.960
2017	19 / 131	108.850 / 529.650	20,6	5.729	?	?	?	?	2 / 16	123.000 / 1.168.000	10,5	73.000	?	?
2018	19 / 104	96.700 / 534.900	18,1	5.089	4 / 15	49.000 / 182.000	26,9	12.133	1 / 15	62.000 / 1.180.000	5,3	78.667	24	207.700
2019	13 / 62	109.100 / 400.000	27,3	8.392	4 / 21	40.900 / 203.000	20,1	9.667	2 / 17	65.000 / 1.200.000	5,4	70.588	19	215.000
2020	8 / 58	84.500 / 356.800	23,7	10.563	5 / 20	34.500 / 203.000	17,0	10.150	2 / 17	79.000 / 1.175.000	6,7	69.118	15	198.000
2021	9 / 46	106.282 / 360.000	29,5	11.809	3 / 16	44.000 / 203.000	21,7	12.688	0 / 16	0 / 1.200.000	0	75.000	12	150.282
2022	13 / 33	193.830 / 370.550	52,3	14.910	2 / 11	20.000 / 210.000	9,5	19.090	0 / 15	0 / 1.354.000	0	90.267	15	213.830
2023	12 / 35	146.410 / 360.250	40,6	12.201	2 / 14	34.000 / 210.000	16,2	15.000	0 / 15	0 / 1.390.000	0	92.667	14	180.410
2024-I	11 / 21	159.865 / 229.585	69,6	14.533										
2024					2 / 10	30.000 / 190.000	15,8	19.000	0 / 16	0 / 1.392.000	0	87.000	13	189.865

LKT paramą gavusių etninės kultūros (folkloro) festivalių ir festivalių-konkursų 2016–2024 m. sąrašas

Metai	Etninės kultūros srities ar programos projektai, skirtos lėšos (Eur)	Mėgėjų meno tęstinių renginių programos projektai, skirtos lėšos (Eur)	Tarptautinių renginių programų projektai, skirtos lėšos (Eur)
	<i>Etninės kultūros ir tautodailės sritis</i>	<i>Lietuvoje rengiami tęstiniai prioritetiniai meno mėgėjų renginiai</i>	<i>Lietuvoje rengiami tarptautiniai meno renginiai</i>
2016	1. Parbėg laivelis – 15.000 2. Saulelė raudona – 10.000 3. Sėlos muzikantai – 4.000 4. Ėglynaicis – 2.500 5. Tėvelio dvarely – 2.400 6. Šešupės malūnai – 6.000 7. Zalvynė – 5.000 8. Par šilalį jojau – 1.500 9. Tradicijų puoselėtojai – 3.500 10. Folk Lt – 5.000 11. Žodzis žodzy gena – 3.200 12. Peterburgo armonikos – 3.200 13. Patrepsėlis – 1.500 14. Saulytė – 3.400 15. Aleksiuko bandonija – 2.000 16. Pastauninko pintinis – 1.500 17. Žiemgala-2016 – 2.100 18. Darroje 2016 – 1.000 19. Mainytinis – 1.300 20. Subatėlės vakarėly – 1.500 21. MJR – 8.000 22. Karo žirgas V – 3.500 23. Mano kanklės paausutos – 1.200 24. Dzūkiškos polkos varžytuvės – 1.000 25. Baltų raštai – 3.000 26. Aistuvos rasa – 2.000 27. Ir pajauga žali leipa – 3.000 Viso: 97.300	1. Sutarjėla – 7.000 2. O kieno žali sodai – 9.000 3. Griežynė – 11.000 4. Patrepsynė – 6.000 5. Aš pasiejau veino pupo – 25.000 Viso: 43.600	1. Skamba skamba kankliai (toliau – SSK) – 37.000 Viso: 37.000
2017	1. Lauksnos – 17.800 2. Sėlos muzikantai – 4.100 3. Folk virus – 6.500 4. Žolynai – 4.700 5. Tradicijų paveldėtojai – 4.500 6. Žalias ažuolėli – 1.700 7. Suklegos – 7.600 8. Žodzis žodzy gena – 2.500 9. Žiemgala-2017 – 1.600 10. Patrepsynė – 3.300 11. Griežkit skripkos– 3.000 12. Patrepsėlis – 1.500 13. Tautinio kostiumo fest. – 7.300 14. Kilkim žaibu – 15.000 15. MJR – 9.300 16. Folk LT – 5.000	??	1. SSK – 48.000 2. Baltica – 75.000

	17. Dūdmaišininkų fest. – 2.700		
	18. Baltų raštai – 6.000		
	19. Ežerų sietuva – 2.750		
	Viso: 108.850	Viso: ??	Viso: 123.100
2018	1. Atataria lamzdžiai – 8.000	1. Aš pasiejau vėina popa – 21.000	1. SSK – 62.000
	2. Griežynė – 9.700	2. Parbieg laivelis – 19.000	
	3. Myliu Etno – 2.000	3. Patrepsynė – 6.000	
	4. Folk LT – 5.000	4. Zalvynė – 2.500	
	5. Sėlos muzikantai – 4.500		
	6. MJR – 6.000		
	7. Ir pajauga žali leipa – 9.000		
	8. Kilkim žaibu – 5.600		
	9. Suklegos – 8.000		
	10. Subatos vakarėlį – 1.800		
	11. Tradicija – 8.000		
	12. Ant vandens – 3.000		
	13. Žiemgala-2018 – 2.000		
	14. Jotvos vartai – 8.300		
	15. Zalvynė – 5.500		
	16. Baltų raštai – 7.500		
	17. Tradicijų puoselėtojai – 10.000		
	18. Peterburgo armonik. – 2.300		
	19. Polkos varžytuvės – 3.000		
	Viso: 96.700	Viso: 49.000	Viso: 62.000
	<i>Programa „Etninė kultūra ir nematerialus kultūros paveldas“</i>	<i>Tęstiniai mėgėjų meno renginiai</i>	<i>Strateginis tarptautinių renginių finansavimas</i>
2019	1. Lauksnos – 25.000	1. Saulės žiedas – 19.000	1. SSK – 60.000 2. Baltica – 5.000
	2. Atataria lamzdžiai – 15.000	2. Tramtatulis – 14.000	
	3. Žolynai – 7.000	3. Suklegos – 6.000	
	4. Sėlos muzikantai – 5.000	4. Sutarjėla – 1.900	
	5. Pokrovskije kolokola – 20.000		
	6. Zalvynė – 3.000		
	7. Skudučių, ragų „Dudutis“ – 2.500		
	8. Pūsk vėjuži – 5.000		
	9. Patrepsynė – 6.000		
	10. Griežkit skripkos – 5.000		
	11. Žodzis žodzj gena – 3.000		
	12. Šiaudo magija – 4.600		
	13. Tradicijų puoselėtojai – 8.000		
	Viso: 109.100	Viso: 40.900	Viso: 65.000
2020	1. Atataria lamzdžiai – 15.000	1. Griežynė – 8.500	SSK – 72.000
	2. MJR – 15.000	2. Sutarjėla – 6.000	Baltica – 7.000
	3. Folk Lt – 5.700	3. Aš pasiejau vėina popa – 12.000	
	4. Kanklės mano rankose – 5.000	4. Patrepsynė – 5.000	
	5. Pokrovskije kolokola – 15.000	5. Zalvynė – 3.000	
	6. MJR – 9.700		
	7. Baltų raštai – 9.300		
	8. Tradicijų puoselėtojai – 9.800		
	Viso: 84.500	Viso: 34.500	Viso: 79.000
2021	1. MJR – 21.000	1. Tramtatulis – 27.000	
	2. Tradicijų puoselėtojai – 14.000	2. Žodzis žodzj gena – 9.000	
	3. Saulės muzika – 10.282	3. Sutarjėla – 8.000	

	4. Kilkim žaibu – 15.000		
	5. MJR – 8.000		
	6. Gain Gathering – 10.000		
	7. Pokrovskije kolokola – 10.000		
	8. EtnoKlipsai – 7.000		
	9. Grįžulai – 11.000		
	Viso: 106.282	Viso: 44.000	Viso: 0
2022	1. MJR – 35.000	1. Patrepsynė – 12.000	
	2. Kilkim žaibu – 15.000	2. Skudučių, ragų, daudyčių „Dudutis“ – 8.000	
	3. SSK – 30.000		
	4. Pokrovskije kolokola – 15.000		
	5. Baltų raštai – 11.000		
	6. Čiulba ulba – 28.000		
	7. Griežynė – 10.000		
	8. Lauksnos – 15.000		
	9. Atataria lamzdžiai – 10.660		
	10. Tradicijų paveldėtojai – 7.000		
	11. Folk Lt – 7.670		
	12. Grįžulai – 3.000		
	13. EtnoKlipsai – 6.500		
	Viso: 193.830	Viso: 20.000	Viso: 0
2023	1. MJR – 28.000	1. Saulės žiedas – 29.000	
	2. Kilkim žaibu – 15.000	2. Skudučių, ragų, daudyčių „Dudutis“ – 5.000	
	3. Folk LT – 6.000		
	4. Čiulba ulba – 28.480		
	5. SSK – 20.000		
	6. Pokrovo varpai – 10.000		
	7. Laivų „Dangės flotilė“ – 6.500		
	8. Grįžulai – 5.000		
	9. MJR – 5.480		
	10. Gain Gathering – 10.000		
	11. Baltų raštai – 10.450		
	12. EtnoKlipsai – 1.500		
	Viso: 146.410	Viso: 34.000	Viso: 0
2024 I etapas	1. Čiulba ulba – 35.000	1. Patrepsynė – 15.000	
	2. SSK – 20.000	2. Skudučių, ragų, daudyčių „Dudutis“ – 15.000	
	3. Pokrovo varpai – 12.000		
	4. Kilkim žaibu – 15.000		
	5. Lauksnos – 10.000		
	6. MJR – 28.865		
	7. Atataria lamzdžiai – 15.000		
	8. Bon Dance – 6.000		
	9. Folk LT – 4.000		
	10. Tradicijų puoselėtojai – 8.000		
	11. EtnoKlipsai – 6.000		
	Viso: 159.865	Viso: 30.000	Viso: 0

Pedagogų kompetencijų tobulinimo etninės kultūros srityje bendrosios gairės

(Gairių struktūros pirminis projektas)

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kas yra Gairės ir ką jos apibrėžia [pagal tai, kas bus toliau Gairių struktūroje]

2. Gairių paskirtis

3. Gairių parengimo teisinė bazė

[Švietimo, Nacionalinio saugumo, Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų ir kiti įstatymai, Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcija, Mokomųjų dalykų klasifikatorius ir kt.]

II SKYRIUS. SITUACIJOS APŽVALGA

4. -teisinės, organizacinės, metodinės bei kitos problemos ir galimybės [pateikiami duomenys remiantis EKGKT vykdoma kvalifikacijos kėlimu užsiimančių akredituotų institucijų apklausa, pastebėtos tendencijos, įvardijamos stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės]

III. GAIRIŲ TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Gairių pagrindinis tikslas

[numatyti kryptingų, nuoseklių veiksmų ir priemonių visumą, užtikrinančią efektyvų ir kokybišką pedagogų kvalifikacijos etninės kultūros srityje tobulinimą – atsižvelgiant į Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijoje įvardytą nacionalinį pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikį skleisti svarbias pilietines ir tautines nuostatas, taip pat atsižvelgiant į Švietimo įstatyme įvardytą vieną iš pagrindinių švietimo tikslų „perteikti asmeniui tautinės ir etninės kultūros pagrindus, Europos ir pasaulio humanistinės kultūros tradicijas ir vertybes, laiduoti sąlygas asmens brandžiai tautinei savimonei, dorovinei, estetinei, mokslinei kultūrai, pasaulėžiūrai formuotis, taip pat garantuoti tautos, krašto kultūros tęstinumą, jos tapatybės išsaugojimą, nuolatinį jos vertybių kūrimą, puoselėti krašto atvirumą ir dialogiškumą“]

6. Gairių uždaviniai

[įvardyti prielaidas, būtinas nuolatiniam ir tęsiniam kvalifikacijos etninės kultūros srityje tobulinimui atsižvelgiant į pedagogų kvalifikacijos lygį bei specializaciją, siekį didinti kvalifikacijos tobulinimo formų (individualus tobulinimasis, kolegialus dalijimasis patirtimi, specializuoti renginiai ir kt.) įvairovę išnaudojant esamas ir kuriant naujas finansines ir organizacines sąlygas]

7. Svarbiausi principai siekiant įgyvendinti Gairių tikslą ir uždavinius

[1) vadovavimasis ŠMSM patvirtinta atnaujinta Etninės kultūros programa 1–12 kl., atsižvelgiant į pradiniam, pagrindiniam ir viduriniame ugdyme skirtingą turinį, pasiekimų vertinimą; 2) kvalifikacijos kėlimas pedagogams didinant etnokultūrinės kompetencijas, numatant įvairias tikslines grupes – atskiro Etninės kultūros dalyko mokytojams, kitų dalykų

mokytojams dėl etninės kultūros integravimo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams, neformalaus švietimo pedagogams; 3) mokytojų ir kitų pedagogų kvalifikacijos kėlimas pasitelkus etninės kultūros srityje kompetenciją turinčias institucijas, lektorius, 4) ...]

8. Priemonės, sudarančios prielaidas uždaviniams įgyvendinti:

8.1. Reikalavimų mokytojams ir kitiems pedagogams dėl raštingumo etninės kultūros srityje aprašo parengimas

8.2. Etninės kultūros kvalifikacijos kėlimo programų parengimas [pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, neformalaus švietimo pedagogams]

8.3. Etninės kultūros įtraukimas į prioritetines 2023-2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritis – pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimą bei ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimą.

8.4. Kompetenciją etninės kultūros srityje turinčių institucijų akreditavimas ir įtraukimas į kvalifikacijos kėlimo programas įgyvendinančių akredituotų įstaigų sąrašus.

8.5. Galimybių pedagogams individualiai tobulinti kompetenciją etninės kultūros srityje didinimo priemonės.

8.6. Metodinių priemonių (apimant skaitmenines priemones, vadovėlius ir kitas pagalbos mokytojui priemones) parengimas.

8.7. Etninės kultūros ugdymui reikalingų išteklių duomenų bazės sukūrimas ir pildymas.

8.8. Kolegialaus dalijimosi patirtimi etninės kultūros srityje didinimo priemonės.

IV SKYRIUS. STEBĖSENA

9. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo etninės kultūros srityje paslaugų kokybės stebėseną

10. Pedagogų ir švietimo įstaigų poreikių dėl kompetencijos kėlimo etninės kultūros srityje periodiniai tyrimai ir iš jų išplaukiantys organizaciniai bei finansiniai sprendimai.

V SKYRIUS. REKOMENDACIJOS DĖL GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO

.....